

BIULETYN BIAŁSKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Miesięcznik Białkopodlaskiej Izby Rolniczej

PARLAMENTARZYŚCI W IZBIE

12 stycznia odbyło się, zorganizowane przez Białkopodlaską Izbę Rolniczą spotkanie Zarządu i Delegatów Izby z parlamentarzystami woj. białkopodlaskiego. W spotkaniu uczestniczyli posłowie: Lech Nikolski, Szczepan Skomra, Franciszek Stefaniuk oraz senatorowie: Stanisław Jarosz i Stefan Konarski.

Prezes BIR Jan Stasiuk przedstawił dotychczasową działalność Izby oraz główne problemy wsi i rolnictwa. W ocenie Izby sytuacja w polskim rolnictwie nie wygląda pomyślnie. Delegaci obecni na spotkaniu postulowali potrzebę pilnych zmian w zakresie prawa oraz podnosili potrzebę skierowania z budżetu państwa większej niż dotychczas ilości środków na restrukturyzację rolnictwa.

Prezes BIR, Jan Stasiuk prezentuje parlamentarzystom propozycje Izby odnośnie poprawy sytuacji w rolnictwie.

Przedstawiciele Izby nie ograniczyli się do krytyki i zaprezentowali obecnym posłom i senatorom propozycje rozwiązań mających zapewnić rozwój i podniesienie konkurencyjności polskiego rolnictwa.

dokończenie na stronie 2

W NUMERZE:

■ Parlamentarzyści w Białkopodlaskiej Izbie Rolniczej.

■ Walne Zgromadzenie BIR.

■ Bezpieczeństwo pracy w rolnictwie.

■ Dostępne kredyty preferencyjne.

■ Grupy producenckie - organizowanie pracy.

■ Prognoza cen rynkowych podstawowych produktów rolniczych w I poł. 1998r.

■ Nauka zawodu rolnika w Nadrenii Westfalii.

Biuletyn Białkopodlaskiej Izby Rolniczej
Biuro Izby: 21-500 Biała Podlaska, ul. Brzeska 41
Tel. (083) 3420032, 3443014; Fax. (083) 3420032

dokończenie ze strony 1

Propozycje izby odnośnie poprawy sytuacji w rolnictwie:

■ w sferze podatków:

- stworzenie systemu podatkowego gwarantującego zwrot płaconego przez rolników podatku VAT i akcyzowego zawartych w cenach środków produkcji,
- wprowadzenie zwolnień w płaceniu podatku dochodowego od osób prawnych rolnikom zrzeszonym w grupach marketingowych i zrzeszeniach producentów,
- refundacja ulg w podatku od nieruchomości gminom, które je przyznają podmiotom gospodarczym tworzącym nowe miejsca pracy na wsi;

■ w sferze handlu:

- zapewnienie ochrony własnego rynku,
- wprowadzenie systemu dotacji dla działań promujących eksport polskich towarów żywnościowych na rynek wschodni,
- bilansowanie produkcji i dążenie do samowystarczalności żywnościowej kraju,
- wprowadzenie mechanizmów gwarantujących rolnikom krótki okres oczekiwania na środki finansowe za sprzedaną produkcję,
- doprowadzenie i utrzymanie dodatniego bilansu handlowego w obrotach z zagranicą artykułami rolnymi;

■ w sferze obrotu ziemią:

- takie zagospodarowanie gruntów będących we władaniu AWSRP, które zapewni wzrost powierzchni gospodarstw indywidualnych;

■ w sferze kredytowania rolnictwa:

- wprowadzenie kryterium minimalnej powierzchni gospodarstwa uprawniającej do zaciągania kredytu z linii „młody rolnik”,
- określenie przez rząd współczynników określających zmiany cen środków produkcji i artykułów rolnych w przyszłości dla potrzeb planowania w rolnictwie,
- odstąpienie, w przypadku linii „młody rolnik”, od egzekwowania zapisów, w myśl których dochód osiągany z gospodarstwa nie może być niższy niż 60% całości uzyskiwanych dochodów,
- wprowadzenie większych niż przy innych kredytach preferencji na finansowanie działań grup rolników (wspólne użytkowanie maszyn, budynków, urządzeń służących działalności rolniczej i przygotowaniu produktów do sprzedaży);

■ w sferze spraw socjalnych:

- ujednoczenie średnich stawek dochodowości z 1 ha w rolnictwie dla celów zasiłku rodzinnego, potrzeb opinowania i opieki społecznej,
- umożliwienie rolnikom przejścia na wcześniejsze emerytury w wieku 55 lat;

■ w sferze reprezentacji rolników:

- umożliwienie uczestnictwa większej reprezentacji rolników w radach agencji działających na rzecz rolnictwa (ARR, AWSRP, AMiRR),
- umożliwienie udziału przedstawicieli rolników w radach nadzorczych przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego, giełd i rynków hurtowych, bez względu na posiadaną ilość udziałów;

■ w sferze integracji z UE:

- wynegocjowanie równego dostępu polskich rolników do subwencji stosowanych przez UE oraz pozyskanie środków na poprawę infrastruktury wsi i tworzenie nowych miejsc pracy dla ludności odpływającej z rolnictwa,
- ustalenie kontyngentów na produkcję rolniczą dla Polski na poziomie produkcji z 1989 r.

Poza w/w zagadnieniami przedstawiciele izby mieli okazję wyrazić swoje opinie na temat bieżącej sytuacji w rolnictwie. Delegaci domagali się wprowadzenia osłon w rolnictwie gdyż jest ono działem gospodarki, który najdotkliwiej odczuwa skutki reform gospodarczych. Przytoczone porównanie poziomu cen środków produkcji i artykułów rolnych z ostatnich kilku lat wskazało, że z roku na rok spada dochodowość polskich gospodarstw. Trudno w tej sytuacji mówić o unowocześnianiu metod produkcji i restrukturyzowaniu gospodarstw. W celu poprawy obecnego stanu należy wykorzystać istniejącą ustawę o Agencji Rynku Rolnego i spowodować by ARR w ramach istniejącego prawa skuteczniej interweniowała na rynku broniąc dochodowości gospodarstw.

Innym ważnym czynnikiem, który pozwoliłby na kształtowanie rynku rolnego byłoby powołanie instytucji państwowej zajmującej się bilansowaniem produkcji i prognozowaniem w rolnictwie. Pozwoliłoby to na planowanie produkcji w zakresie ilości i asortymentu zarówno na poziomie kraju jak i na poziomie gospodarstw. Wiarygodna informacja jest podstawowym czynnikiem gwarantującym prawidłowe podejmowanie decyzji gospodarczych.

Obecni na spotkaniu parlamentarzyści odnieśli się do prezentowanych problemów i propozycji przedstawicieli Izby i obiecali prezentować je w parlamencie na forum komisji, w których pracują. Za szczególnie pilne uznali wprowadzenie zmian w przepisach podatkowych w rolnictwie, powołanie miarodajnej instytucji zajmującej się zbieraniem i analizą informacji dotyczącej rolnictwa oraz zabezpieczenie interesów polskiego rolnictwa w procesie integracji europejskiej.

Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
ogłasza dziewiątą edycję konkursu

NAJCIEKAWSZY WYRÓB SPOŻYWCZY ROKU 1997

Celem konkursu jest pobudzenie działalności przedsiębiorstw przemysłu rolno-spożywczego do wprowadzania nowych i zmodernizowanych wyrobów, dostosowywania asortymentu wyrobów rynkowych do potrzeb konsumentów, poprawy jakości, tworzenia konkurencji cenowej i jakościowej dla wyrobów pochodzących z importu.

Regulaminy konkursu, karty zgłoszenia oraz wszelkie inne informacje dot. konkursu dostępne w MRIGZ - Wzorcownia Artykułów Rolno-Spożywczych, 00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel. (022) 623-20-55, 623-20-69, fax. (022) 623-16-08

Z PRAC BIAŁKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ.

WALNE ZGROMADZENIE BIAŁKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ

29 grudnia 1997 roku odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów Białkopodlaskiej Izby Rolniczej.

Konieczność zwołania trzeciego w ub.r. zgromadzenia spowodowana była niemożliwością realizacji wcześniej podjętych uchwał w sprawach majątku izby. Na poprzednim posiedzeniu Delegaci podjęli decyzję o dokonaniu zakupu nieruchomości pod siedzibę izby. Posesja, którą zamierzano pozyskać posiadała obciążoną hipotekę, co uniemożliwiło dokonanie transakcji zakupu. W związku z powyższym Walne Zgromadzenie uchylilo uchwałę w sprawie kupna nieruchomości i dokonano stosownych zmian w budżecie Izby.

W dalszej części posiedzenia dyskutowano o planach inwestycyjnych Izby. Odłożono kwestię zakupu nieruchomości do czasu wyjaśnienia możliwości połączenia struktur BIR i ODR w Grabanowie. Rozważano ponadto sprawę zakupu samochodu dla potrzeb Izby.

Kolejne wystąpienia dotyczyły działalności Izby w terenie. Delegat z Wisznic, Pan Andrzej Borsuk zaproponował utworzenie rejonowych oddziałów Izby przy istniejących zespołach ODR lub przy Urzędach Gmin. Zasugerował ponadto by Zarząd Izby zajął się organizacją zebrań w terenie, w których powinien uczestniczyć.

Pojawiły się również uwagi pod adresem Biuletynu BIR. Pan Andrzej Ciesielczuk, Delegat z Rokitna zaproponował zwiększenie nakładu pisma oraz zasygnalizował potrzebę prezentowania osób, które biorą czynny udział w rozwiązywaniu problemów wsi.

W sprawach opłacalności produkcji głos zabierał Delegat z Dębowej Kłody, Pan Henryk Czech, który postawił wniosek o domaganie się cen maksymalnych na zboża oraz o interwencję do Rządu RP w sprawie dopłat do kredytów nawozowych, których limit został zmniejszony z 10 do 6 q żyta.

Pan Mieczysław Romanowicz, Delegat z Czemiernik odniósł się do problemów związanych z wprowadzeniem w życie nowej normy na mleko surowe do skupu. Stwierdził, że powinniśmy zrobić wszystko by jak najszybciej spełnić

kryteria określone w normie, gdyż po wejściu do Unii Europejskiej będziemy lepiej przygotowani do sprostania konkurencji. Zaproponował ponadto by Izba zatrudniła fachowców, którzy będą wspomagać tworzenie zrzeseń, które będą reprezentować rolników na rynku.

Zarząd Izby odnosząc się do wystąpień poinformował delegatów o działaniach BIR, które podejmowane są w/w kwestiach:

- wyraził gotowość organizacji spotkań w terenie prosząc Delegatów o propozycje w tej sprawie,
- poinformował o planowanych na miesiąc luty zmianach w zawartości merytorycznej biuletynu,
- przedstawił starania Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie negocjacji cen na podstawowe artykuły rolne (powołano specjalny zespół negocjacyjny do rozmów z Rządem),
- poinformował o przygotowanym na 12 stycznia spotkaniu z parlamentarzystami, na którym przedstawione będą problemy mleczarstwa, stanowisko izby w sprawie opłacalności produkcji oraz kwestie cen minimalnych na zboża.

Na zakończenie przegłosowano wnioski w sprawie upoważnienia Zarządu do przeprowadzenia rozmów z Urzędami Gmin w sprawie utworzenia Biur Rejonowych Izby oraz przyjęto uchwały w sprawie prowizorium budżetowego na 1998 r. oraz zakupu samochodu osobowego.

POSIEDZENIA ZARZĄDU BIR

9 styczeń 1998 r

Przedmiot obrad:

- opracowano materiały dla Wojewody Białkopodlaskiego w sprawie połączenia struktur samorządu rolniczego i Ośrodka Doradztwa Rolniczego,
- przygotowano materiały na organizowane przez BIR spotkanie z parlamentarzystami woj. białkopodlaskiego,
- przyjęto informację Prezesa BIR ze spotkania jakie odbyło się 7 stycznia w Lublinie w sprawie aktualnych problemów w hodowli w makroregionie środkowo-wschodniej Polski,
- uchwalono prowizorium budżetowe BIR na 1998 r.

19 styczeń 1998r

Przedmiot obrad:

- rozpatrzenie wniosków z Walnego Zgromadzenia Delegatów Białkopodlaskiej Izby Rolniczej i ustalenie sposobów ich realizacji,
- zapoznanie się z informacją z posiedzenia Komisji do spraw bezpieczeństwa pracy w rolnictwie z 19 stycznia br.,
- zapoznanie się z wynikami działań kontrolnych PISiPAR w zakresie zagospodarowania zbóż ze zbiorów 1997r.,
- ustalenie sposobu wydatkowania środków budżetowych Izby pochodzących z poprzedniego roku.

WIADOMOŚCI

BEZPIECZEŃSTWO PRACY W ROLNICTWIE

19 Stycznia br. w siedzibie Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Grabanowie odbyło się spotkanie Wojewódzkiej Komisji d/s BHP w obradach której uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego, KRUS, ODR, Straży Pożarnej, Państwowej Inspekcji Pracy. Białskopodlaską Izbę Rolniczą reprezentował Prezes BIR, Jan Stasiuk.

Podczas obrad zapoznano się ze stanem bhp w rolnictwie w naszym województwie oraz dyskutowano o formach działań ograniczających wypadkowość.

Postanowiono, że każda z reprezentowanych na spotkaniu instytucji przygotowuje swoje propozycje działań i przedstawi je na kolejnym posiedzeniu, które odbędzie się w lutym br.

Zdecydowano ponadto zaprosić do udziału w pracach komisji przedstawicieli Szkół Rolniczych, Wojewódzkiego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych oraz Sejmiku Samorządowego.

O potrzebie pilnych działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i higieny w rolnictwie najlepiej świadczą liczby. W 1997 r. odnotowano wzrost ilości zdarzeń wypadkowych o 11,43 %, a ich liczba wyniosła 1930. Niepokojącym jest fakt, że o ponad 22 % wzrosła liczba wypadków, w których uczestniczyły dzieci.

Do najczęściej występujących wypadków należały:

- upadki lub przewrócenia osób, upadki przedmiotów oraz pochwycenia i uderzenia przez ruchome części maszyn i urządzeń oraz uderzenia, przygniecenia oraz pogryzienia przez zwierzęta gospodarskie.

PRZYSZŁOŚĆ HODOWLI W MAKROREGIONIE ŚRODKOWO-WSCHODNIM

7 stycznia w Lublinie w Okręgowej Stacji Hodowli i Unasienniania Zwierząt odbyło się spotkanie dotyczące aktualnych problemów hodowli. Wzięli w nim udział przedstawiciele SHiUZ oraz reprezentanci hodowców. Naszą Izbę reprezentował Prezes Jan Stasiuk. Na spotkaniu zaprezentowano alarmującą informację o spadku ilości zwierząt hodowlanych oraz ilości dokonywanych inseminacji. Ponadto mówiono o coraz częstszych praktykach zapładniania ras mlecznych rasami mięsnymi, co prowadzi w konsekwencji do obniżenia ilości pozyskiwanego wysokiej jakości materiału hodowlanego.

Postanowiono podjąć działania na rzecz umacniania regionalnych związków hodowców oraz zabiegać o zwiększenie nakładów z budżetu państwa na postęp biologiczny w rolnictwie.

Poruszono także temat mleka i wskazano na konieczność przestrzegania nowej normy na mleko surowe do skupu i związany z tym proces uzbrajania gospodarstw w sprzęt chłodniczy.

K R E D Y T Y

DOSTĘPNE KREDYTY PREFERENCYJNE

Linie kredytowe do których zgodnie z Zarządzeniem Prezesa AMiRR Nr 25/97 od 1 stycznia 1998 r. agencja będzie stosować dopłaty do oprocentowania:

- kredyty na zakup gruntów rolnych,
- kredyty na realizację przedsięwzięć objętych branżowym programem restrukturyzacji i modernizacji mleczarstwa,
- kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby które nie przekroczyły 40 roku życia,
- kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej i Finansów programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa,
- podstawowe kredyty inwestycyjne z wyłączeniem kredytów przeznaczonych na przetwórstwo rolno-spożywcze,
- kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich oraz gminach miejsko-wiejskich, gwarantujących zatrudnienie ludności wiejskiej,
- kredyty na realizację przedsięwzięć objętych branżowym programem wspólnego użytkowania maszyn rolniczych,
- kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęskami żywiołowymi.

ZARZUTY INSPEKTORÓW UE DOTYCZĄCE POLSKICH PRODUKTÓW

MLECZARSKICH: (z projektu raportu misji do Polski)

- jakość mleka surowego nie odpowiada wymaganiom higienicznym stawianym przez dyrektywę UE,
- w dwóch kontrolowanych zakładach stwierdzono poważne uchybienia w konstrukcji zakładu, jego utrzymaniu i higienie,
- systemy pomiarowe kontrolujące cykle produkcyjne nie są właściwie sprawdzane przez służby techniczne,
- nadzór weterynaryjny w zakładach jest niedostateczny i ukierunkowany bardziej na kontrolę wyrobów gotowych niż na kontrolowanie całości procesu produkcji,
- zakłady mleczarskie mające uprawnienia do eksportu korzystały z dostaw mleka z zakładów, które takich uprawnień nie miały,
- niektóre kryteria mikrobiologiczne dla przetworów mleczarskich nie są zgodne z ustawodawstwem UE.

Źródło: Boss Nr 1(416) 1998r

JAK BRONIĆ ROLNICZYCH SPRAW

ORGANIZOWANIE PRACY GRUPY.

Okres formowania się grupy i początków działania jest bardzo ważny dla jej przyszłości. Rozpoczynająca działalność grupa ma bardzo dużo nadziei i oczekiwań, podejmuje wiele inicjatyw, wierzy we własne możliwości, ma skłonność do podejmowania ryzyka.

Nie ma jeszcze wykształconych wzorów zachowań i procedur w postępowaniu. Członkowie grupy starają się określić swoje miejsce w grupie, tworzą się sympatie i antypatie. Jednocześnie w tym czasie większość członków grupy chętnie podporządkowuje się jednostkom silniejszym - liderom. Stąd bardzo ważne jest by liderzy grup byli dobrze przygotowani do pełnienia swojej roli i działali w interesie wszystkich członków. Na tym etapie grupy może wystąpić, groźny dla jej dalszego rozwoju brak wzajemnego zaufania, który powoduje, że pojawiające się problemy nie są ujawnione i szczerze dyskutowane, tylko są manifestowane przez członków oporem, brakiem chęci do pracy. Członkowie nowej grupy przejawiają niewielką, gotowość do uczenia się, zdobywania i dzielenia się wiedzą bądź umiejętnościami z innymi. Gdy tymczasem sam fakt sformalizowania działalności grupy nie rozwiązuje problemów jej członków. **Osiągnięcie zakładanych celów możliwe jest dopiero przy zaangażowaniu wszystkich osób; ich szczerości, otwartości i chęci rozwiązywania problemów.**

Nowa grupa powinno stawiać sobie cele na miarę swych aktualnych, realnych możliwości, po to by osiągnąć sukces cementujący grupę i zachęcający do podejmowania się ambitniejszych zadań. Ambitne zadania przy braku umiejętności współpracy mogą prowadzić do nieporozumień, podziałów, a nawet rozpadu grupy.

Bardzo ważne jest by rozpoczynająca działalność grupa miała pomoc z zewnątrz, gdyż często nie jest jeszcze zdolna do samodzielnego rozwiązywania problemów. Pomoc ta powinna dotyczyć czasami wręcz sugerowania rozwiązań, ponieważ na tym etapie często ważniejsze jest poczucie, że z problemem można sobie poradzić niż pełna samodzielność grupy w jego rozwiązywaniu.

W grupie, która przetrwała okres tworzenia i wewnętrznego organizowania się pojawia się poczucie stabilności i wiara we własne siły. Jednak w dalszym ciągu mogą pojawiać się liczne konflikty. Członkowie poddają siebie i grupę licznym próbom, sprawdzają do czego są już gotowi, w jakim stopniu grupa jest im potrzebna, weryfikują cele i przydatność funkcjonowania w grupie dla osiągnięcia indywidualnych celów w gospodarstwie. Pojawia się lęk powodowany zmianą wynikającą z poczucia trwania indywidualności przy podejmowaniu decyzji gospodarczych oraz niepewność czy przez uczestnictwo w grupie osiągnięty zostanie indywidualny efekt ekonomiczny. Jednocześnie w grupie występuje silne poczucie spójności, brak tolerancji dla innych. Grupa rozlicza członków z przyjętych zobowiązań, a ci próbują nagiąć przyjęte zasady do własnych potrzeb nie tolerując jednocześnie tego u innych członków.

CZYNNIKI KONSOLIDUJĄCE GRUPE

Niewątpliwie najważniejszym elementem konsolidującym grupę jest wspólny cel, rozumiany jako dążenie wszystkich, bądź zdecydowanej większości, członków grupy do osiągnięcia jakiegoś pożądanego stanu bądź efektu, np. zdobycie pomieszczenia na biuro grupy, podpisanie umowy handlowej korzystnej dla producentów, sprzedaż produktów zgodnie z oczekiwaniami itp. Należy jednak pamiętać, że konsolidująca siła wspólnego celu zostanie osiągnięta tylko wówczas, gdy jest on realny i akceptowany przez wszystkich (lub przynajmniej zdecydowaną większość) członków.

Drugim istotnym czynnikiem jest wzajemne wsparcie, jakiego udzielają sobie członkowie.

Grupa mająca wspólny cel i wewnątrz siebie się wspierająca ma duże szanse odniesienia sukcesu, powodzenia wspólnych działań, a każdy sukces odniesiony przez grupę wzmacnia ją i dostarcza nowych sił do podejmowania następujących zadań.

Dla konsolidacji grupy w dłuższym wymiarze czasowym istotne jest by podejmowane prace były konsekwentnie doprowadzane do finału, a odpowiednie zorganizowanie pracy grupy, ustalanie terminów spotkań, podejmowanych prac prowadziło do ciągłości działań grupowych.

W każdej grupie występują różne zdania, wypowiedzi krytyczne oraz inne zjawiska potencjalnie zagrażające jej spójności. Chcąc temu zapobiec grupa powinna być otwarta na nowe pomysły, rozwiązania czy słowa krytyki. **Przyjęcie zasady, że każdy ma prawo się wypowiedzieć i każdy ma prawo być wysłuchany umożliwia dyskusję i rozwiązywanie problemów.**

Obok czynników wewnętrznych sprzyjających konsolidacji grupy istotną rolę odgrywają czynniki zewnętrzne. **Tworzenie podstaw prawnych, dobrych organizacyjnych i ekonomicznych warunków funkcjonowania grup wzmacnia motywację ich członków.** Nie mniej jednak ważne jest też poparcie, wyrażone w różnej formie, ze strony władz gminy, na terenie której grupa funkcjonuje.

Witold Boguta
Fundacja Spółdzielczości Wiejskiej

**FUNDACJA
FSW SPÓŁDZIELCZOŚCI WIEJSKIEJ**

Od 1991 roku pomaga spółdzielczości wiejskiej

- posiada informacje i wiedzę dotyczącą organizacji i funkcjonowania spółdzielczości wiejskiej w krajach Unii Europejskiej

- umożliwiła zapoznanie się ze spółdzielczością wiejską w Europie Zachodniej

- dostarcza spółdzielniom wiejskim kompleksową pomoc w zakresie przebudowy organizacyjnej

Regionalny Ośrodek Usług Spółdzielczych FSW
ul. I Armii Wojska Polskiego 5
20 - 078 Lublin

PROGNOZY**PROGNOZY CEN RYNKOWYCH
PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW
ROLNICZYCH W I PÓŁROCZU 1998**

Zespół niezależnych ekspertów, powołany przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego, na kolejnym posiedzeniu w dniu 15 grudnia 1997 r. zaktualizował, opracowaną we wrześniu ub.r.; prognozę cen rynkowych podstawowych produktów rolniczych w okresie I półrocza 1998 r.

W świetle opinii członków zespołu, zmiany cen rynkowych pszenicy, żyta, żywca wieprzowego i wołowego oraz mleka mogą w tym okresie kształtować się następująco:

■ CENY PSZENICY I ŻYTA

W roku gospodarczym 1997/98 krajowe zasoby zbóż (produkcja + zapasy początkowe) są o 2,5 mln t (o ponad 9%) większe od roku poprzedniego.

Przewiduje się także, że zużycie krajowe zbóż będzie o około 1 mln t większe niż w ubiegłym sezonie. Będzie to przede wszystkim efekt wzrostu zapotrzebowania na zboże przeznaczone na cele spasanía. Notowany jest bowiem wzrost pogłowia trzody chlewnej, bydła opasowego i drobiu. Małe zasoby ziemniaków (ich zbiory były w ub.r. niższe o 6 mln t, tj. o 22,5% niż w 1996 r.) także spowodują wzrost zainteresowania paszami zbożowymi.

Ocenia się, że w I półroczu 1998 r. nastąpi pewne zwiększenie popytu na zboża konsumpcyjne, o dobrych parametrach jakościowych. Zapasy zbóż w przedsiębiorstwach przemysłu zbożowo-młynarskiego „PZZ” wynoszą bowiem aktualnie około 620 tys. t i są o ponad 30% mniejsze niż przed rokiem. Niewiele zaimportowano dotychczas zbóż konsumpcyjnych. W okresie lipiec-listopad ub.r. sprowadzono z zagranicy około 240 tys. t zbóż, w tym 112 tys. t kukurydzy i 70 tys. t pszenicy.

Uwzględniając powyższy układ czynników podażowo-popytowych zespół ekspertów przewiduje niewielki systematyczny wzrost cen zbóż w okresie I półrocza 1998 r. Będzie to skutek wyczerpywania się zapasów oraz sukcesywnego wzrostu popytu zarówno na zboża konsumpcyjne jak i paszowe.

Według opinii zespołu przeciętna cena skupu pszenicy w końcu I kwartału 1998 roku może wynosić 510-530 zł/t, a pod koniec I kwartału 530-560 zł/t. Cena żyta może kształtować się w marcu br. roku na poziomie 370-390 zł/t, a w czerwcu 390-420 zł/t.

■ CENY ŻYWCA WIEPRZOWEGO

Korzystne relacje cen trzoda-żyto, pozostające od sierpnia ub.r. na poziomie powyżej 10:1, pozwalają oczekiwać dalszego wzrostu pogłowia w 1998 r., a w konsekwencji i zwiększenia produkcji żywca wieprzowego, przy ograniczonych możliwościach wzrostu popytu na mięso.

Na skutek wzrostu podaży wieprzowiny od października ub.r. notowany jest spadek cen skupu żywca. W listopa-

dzie za żywiec wieprzowy płacono w skupie 4,12 zł/kg, tj. o około 4% mniej niż we wrześniu i o 3% mniej niż w październiku, ale o około 19% więcej niż przed rokiem.

Uwzględniając aktualną i przewidywaną sytuację podażowo-popytową zespół ekspertów ocenia, że ceny skupu trzody chlewnej w okresie I półrocza 1998 r. będą utrzymywały się na poziomie zbliżonym do notowanych w grudniu br., wykazując lekką tendencję wzrostową.

Przewiduje się, że w marcu 1998 r. cena skupu żywca wieprzowego ukształtuje się na poziomie 4,00-4,20 zł/kg, a w czerwcu 4,10-4,30 zł/kg.

■ CENY ŻYWCA WOŁOWEGO

Utrzymująca się w 1997 r. przewaga podaży żywca wołowego nad popytem powodowała spadek opłacalności tego kierunku produkcji. Pomimo to, pogłowię bydła w czerwcu ub.r. było wyższe niż przed rokiem o 2,4%, a we wrześniu o 2,6%. Liczebność młodego bydła rzeźnego w tym okresie wzrosła odpowiednio o 3,9% i o 3,4%.

Nadwyżka podaży wołowiny powodowała spadek jej cen w I połowie ubiegłego roku oraz stagnację w okresie późniejszym. W listopadzie ceny skupu bydła ogółem kształtowały się średnio na poziomie 2,46 zł/kg i były o ponad 4% niższe niż przed rokiem. Jeszcze większy spadek w stosunku do 1996 r. notowano w przypadku młodego bydła rzeźnego - o prawie 5%.

W związku z utrzymującą się nadwyżką produkcyjną wołowiny, przy niskim popycie konsumpcyjnym na początku przyszłego roku nie należy spodziewać się znaczącego wzrostu ceny żywca wołowego.

Według opinii zespołu ekspertów w marcu 1998 r. przeciętna cena skupu bydła ogółem będzie kształtować się w granicach 2,50-2,70 zł/kg, a młodego bydła rzeźnego 2,70-2,90 zł/kg. W II kwartale może nastąpić niewielki spadek podaży wołowiny, co wpłynęłoby na lekki wzrost cen żywca. W czerwcu przyszłego roku przeciętna cena żywca wołowego może osiągnąć poziom 2,60-2,80 zł/kg i 2,80-3,00 zł/kg młodego bydła rzeźnego.

■ CENY MLEKA

Z uwagi na malejącą w okresie jesienno-zimowym podaż mleka i jego przetworów, przy większym niż w 1996 r. popycie na masło, przewiduje się, że jego ceny skupu w najbliższych miesiącach będą nadal wykazywały tendencję do wzrostu.

Z początkiem okresu wiosenno-letniego - w wyniku naturalnego sezonowego wzrostu podaży - ceny skupu mleka zaczną wykazywać lekką tendencję spadkową.

Uwzględniając okresowe zmiany czynników podażowo-popytowych na rynku mleka, zespół ekspertów przewiduje, że w końcu I kwartału 1998 r. cena mleka w skupie będzie kształtować się w granicach 0,63 - 0,66 zł/l. W II kwartale mleko będzie stopniowo taniało i w czerwcu przeciętna jego cena może kształtować się na poziomie 0,62 - 0,65 zł/l.

Źródło: Agencja Rynku Rolnego, Biuro Informacji Rynkowej

NAUKA ZAWODU ROLNIKA W NADRENI WESTFALII

Jednym z punktów programu studialnego wyjazdu Delegatów Białkopodlaskiej Izby Rolniczej do Nadrenii-Westfalii w grudniu ub. r. była wizyta w Haus Düse - Ośrodku Szkoleniowym Izby Rolniczej Westfallen-Lippe.

Gwarancją powodzenia każdego rodzaju przedsięwzięcia, w tym również prowadzenie gospodarstwa rolnego jest odpowiednie przygotowanie właściciela lub użytkownika gospodarstwa. System szkolnictwa podstawowego w Niemczech rozpoczyna się od 6 roku życia, a nauka w szkole podstawowej trwa 10 lat. W wieku 16 lat młodzi Niemcy podejmują decyzję o wyborze przyszłego zawodu. Wybór zawodu rolnika jest dokonywany świadomie, 90-95 % uczniów szkół rolniczych ma pochodzenie rolnicze i zamierza objąć gospodarstwa rodziców.

Pierwszym etapem nauki przygotowującej do zawodu rolnika jest 3-letnia szkoła zawodowa.

Szkolnictwo jest nadzorowane przez Izbę Rolniczą. Przy powiatowych placówkach Izby Rolniczej funkcjonują doradcy d/s szkolnictwa, których zadaniem jest pomoc w wyborze kandydatom do szkoły rolniczej, miejsca szkolenia praktycznego i teoretycznego. Posiadają oni dokładne informacje o liczbie miejsc w szkołach oraz pełną wiedzę o gospodarstwach prowadzących praktyki. W Nadrenii-Westfalii istnieje sieć 1800 gospodarstw, w których mogą odbywać się praktyki dla młodzieży. Każde z tych gospodarstw posiada specjalne uprawnienia i pozwolenia uprawniające do prowadzenia szkoleń praktycznych.

Obecnie uczniowie 2 dni w tygodniu uczą się w szkole i 2 dni w tygodniu odbywają praktykę w gospodarstwie. System ten jest obecnie modyfikowany w kierunku wydłużenia do 2 miesięcy okresów praktyki i nauki w ciągu roku szkolnego. Uczniowie kilkakrotnie zmieniają gospodarstwa, w których odbywają praktyki, aby poznać jak najlepiej różne gałęzie produkcji, a w szczególności te, które będą prowadziły we własnym gospodarstwie np. gospodarstwo z bydłem, ferma drobiu itp.

Gospodarstwa uprawnione do prowadzenia praktyk typuje specjalista Izby Rolniczej. Muszą to być duże gospodarstwa specjalistyczne i tak np.: gospodarstwa, w których szkoli się młodzież muszą mieć minimum 20 ha powierzchni uprawnej, minimum 20 krów, 30 macior, 200 szt. opasów, 1000 szt. drobiu, 50 matek owiec, 15 kłaczy, 20-25 koni.

Uczeń odbywający praktykę podpisuje umowę z właścicielem gospodarstwa, w którym pracuje. Umowa określa, jakie wiadomości muszą być praktykantowi przekazane, jest to równoznaczne z nabyciem przez ucznia praktycznych umiejętności określonych w umowie np. jazda ciągnikiem, orka, siew nawozów, dój krów, zadawanie pasz. Umowa określa program nauki, wynagrodzenia za pracę, plan urlopów i pozostałe warunki odbywania praktyki. Po 2 latach nauki uczniowie szkół rolniczych składają egzamin częściowy z poznanych wiadomości.

Centrum Szkoleniowe Haus Düse jest ponadregionalnym ośrodkiem szkolenia, gdzie uczniowie uzupełniają posiadaną wiedzę. Na 2 roku nauki są to 1-tygodniowe cykle praktyk, a na 3 roku dwa cykle 2-tygodniowe.

W trzecim roku nauki przyszli adepci zawodu rolnika przystępują do egzaminu końcowego, który składa się z dwóch części. Część teoretyczna dotyczy zagadnień związanych z technologią uprawy i hodowli oraz pytań dotyczących wiedzy o regionie, tematyki politycznej i społecznej. Przez 1,5 godziny należy odpowiedzieć na takie pytania jak np. „Siew i uprawa pszenicy w moich warunkach”. Po upływie 4 tygodni od części teoretycznej jest przeprowadzany egzamin praktyczny. Do egzaminu praktycznego przywiązuje się bardzo dużą uwagę. Końcowa ocena ukończenia szkoły w 60 % zależy od wyniku uzyskanego na egzaminie praktycznym. Absolwent zawodowej szkoły rolniczej musi umieć samodzielnie rozwiązywać problemy. A oto przykłady tematów do rozwiązania na egzaminie praktycznym, który trwa 1,5 godziny:

- Siew zboża (określenie w terenie jakości gleby, obliczenie normy wysiewu, ustawienie siewnika, uruchomienie zestawu i praktyczne wykonanie siewu).
- Ochrona roślin (rozpoznanie patogena, dobór pestycydu, sporządzenie cieczy roboczej, ustawienie opryskiwacza, oprysk).
- Ekonomia (obliczanie na przykładzie stada trzody chlewnej na ile dni wystarczy określonej paszy z silosu o dowolnym kształcie).

Po ukończeniu nauki absolwent umie prowadzić samodzielnie gospodarstwo rolne i posiada tytuł wykwalifikowanego robotnika w rolnictwie.

Kolejnym etapem zdobywania kwalifikacji jest zdobycie tytułu Mistrza rolniczego, którego zdobycie jest poprzedzone egzaminem państwowym (rodzaj matury). Posiadanie tytułu Mistrza jest swoistą przepustką, umożliwiającą dalsze kształcenie się, studiowanie i podnoszenie swoich kwalifikacji indywidualnie, a także furką dostępu do kredytów preferencyjnych, funduszy wspierających i dotacji.

Młodzież prowadząca już samodzielnie gospodarstwo, która chce pogłębić swoją wiedzę, uczy się w 2-letnim technikum rolniczym. Około 70 % przedmiotów, to przedmioty ekonomiczne. W pierwszym roku nauki uczniowie zajmują się ekonomiką własnego gospodarstwa. W drugim roku są opracowywane programy rozwoju, modernizacji i przekształceń również na przykładzie własnego gospodarstwa. Wiodącymi przedmiotami są: ekonomika, rachunkowość, planowanie, zarządzanie i prawo rolne. Nauka kończy się egzaminem, a osoba kończąca technikum może być kierownikiem zakładu rolnego.

Dariusz Sęczyk
Dyrektor BIR

Delegaci BIR
słuchają
wykładów
w Ośrodku
Szkoleniowym
Izby Rolniczej
Westfallen-Lippe
w Haus Düse

§PRAWNIK RADZI

PRACA W GOSPODARSTWIE ROLNYM, A PRACOWNICZY STAŻ PRACY (cz.1).

Z dniem 1 stycznia 1991 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy (Dz. U. Nr 54, poz.310).

Zgodnie z tą ustawą okresy pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym wliczane są do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze w przypadkach gdy przepisy prawa, postanowienia układu zbiorowego pracy albo zakładowy system wynagradzania obowiązujące w danym zakładzie pracy przewidują, że do stażu pracy uprawniającego do nabycia prawa do danego świadczenia lub uprawnienia wlicza się okresy zatrudnienia w innych zakładach pracy.

Przepisy tej ustawy mają zastosowanie do pracowników wykonujących pracę w ramach stosunku pracy. W świetle art.2 kodeksu pracy, pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Zgodnie z art. 1 ust.1 ustawy, pracownikowi wlicza się do stażu pracy następujące okresy:

■ **Okresy prowadzenia indywidualnego gospodarstwa rolnego lub pracy w takim gospodarstwie prowadzonym przez współmałżonka.**

Przez prowadzenie gospodarstwa należy rozumieć wykonywaną samodzielnie lub przy pomocy innych osób faktyczną pracę w gospodarstwie rolnym, prowadzonym na własny rachunek w charakterze właściciela lub posiadacza.

Zgodnie z art. 55³ kodeksu cywilnego za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Należy pamiętać, że do 1971 r. gospodarstwem rolnym była nieruchomość rolna, której łączny obszar przekraczał 0,2 ha. Od dnia 24 grudnia 1971 r. norma ta została podwyższona do 0,5 ha, a od dnia 2 lipca 1983 r. do 1ha użytków rolnych.

■ **Przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy po ukończeniu 16 roku życia w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez rodziców lub teściów, poprzedzające objęcie tego gospodarstwa i rozpoczęcie jego prowadzenia osobiście lub wraz ze współmałżonkiem.**

Pod pojęciem objęcia gospodarstwa należy rozumieć rozpoczęcie samodzielnego lub wspólnie z małżonkiem prowadzenia gospodarstwa rolnego rodziców czy teściów w charakterze właściciela.

Objęcie gospodarstwa rolnego mogło nastąpić w szczególności przez:

- ⊃ dziedziczenie gospodarstwa rolnego po przeprowadzonym postępowaniu spadkowym po rodzicach lub teściach,
- ⊃ przekazanie gospodarstwa rolnego przez rodziców lub teściów pracownikowi, jego małżonkowi lub obu małżonkom w formie aktu darowizny,
- ⊃ przekazanie gospodarstwa rolnego przez rodziców lub teściów pracownikowi, jego małżonkowi lub obu małżonkom w formie aktu kupna-sprzedaży,
- ⊃ przekazanie gospodarstwa rolnego w drodze umowy zamiany,
- ⊃ przekazanie nieodpłatnie gospodarstwa rolnego następcy zgodnie z przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników,

⊃ przeniesienie własności nieruchomości rolnej w drodze umowy o dożywocie.

Z przepisu art. 1 ust.1 pkt 2 ustawy nie wynika aby objęcie gospodarstwa rolnego i rozpoczęcie jego prowadzenia musiało nastąpić bezpośrednio po okresie pracy w gospodarstwie prowadzonym przez rodziców lub teściów.

W myśl wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1994 r. I PRN 115/94 użyty w ustawie zwrot „okresy pracy..... poprzedzające objęcie..... gospodarstwa rolnego” mieści w sobie dopuszczalność przerwy między pracą w gospodarstwie rolnym rodziców lub teściów, a objęciem i rozpoczęciem prowadzenia przez osobę zainteresowaną.

Można więc zaliczyć obydwójgu małżonkom okresy pracy po ukończeniu 16 roku życia w gospodarstwie rolnym ich rodziców, także wówczas, gdy po zawarciu związku małżeńskiego objęli tylko jedno z gospodarstw rodziców w celu dalszego wspólnego prowadzenia.

Jak wynika z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1993 r. I PZP 20/93 okres pracy w gospodarstwie rolnym - po ukończeniu 16 roku życia prowadzonym przez rodziców podlega wliczeniu do stażu uprawniającego do nagrody jubileuszowej również w sytuacji gdy po okresie tej pracy dana osoba obejmuje gospodarstwo teściów i rozpoczyna jego prowadzenie osobiście lub ze współmałżonkiem.

Przedmiotem objęcia i prowadzenia musi być natomiast gospodarstwo rolne należące do rodziców lub teściów.

Natomiast w wyroku z dnia 14 października 1994 r. I PRN 82/94 Sąd Najwyższy orzekł, że do pracowniczego stażu pracy wlicza się okresy pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym rodziców poprzedzające objęcie gospodarstwa rolnego teściów i rozpoczęcie jego prowadzenia, jeżeli przypadają one w czasie przed zatrudnieniem pracownika w ramach stosunku pracy. Sąd stwierdził, że wyłączona jest możliwość jednoczesnego, podwójnego liczenia pracownikowi okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i okresu pracowniczego stosunku pracy do stażu pracy.

W świetle omawianej ustawy warunkiem doliczenia do pracowniczego stażu pracy, okresu pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia jest objęcie gospodarstwa rolnego rodziców lub teściów i dalsze jego prowadzenie. Ustawa nie precyzuje jednak jak długo ma trwać prowadzenie gospodarstwa po jego objęciu. Okres ten będzie podlegał zaliczeniu także wówczas, gdy po objęciu pracownik prowadził gospodarstwo przez krótki czas np.: przez kilka miesięcy, a następnie je sprzedał.

Ustawa nie uzależnia możliwości wliczenia okresu pracy w gospodarstwie od wymiaru czasu poświęconego na tę pracę. Oznacza to, że można zaliczyć także okres pracy w gospodarstwie rolnym, który łączony był z nauką. Nie można natomiast dokonać takiego zaliczenia jeżeli pracownik pobierał naukę w szkole poza miejscem zamieszkania. Również nie można uznać okresów pomocy rodzicom przez ucznia lub studenta, który dojeżdżał do domu rodzinnego w okresie ferii lub wakacji za okres pracy w tym gospodarstwie. W takiej sytuacji należy przyjąć, że nie ma możliwości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

Cd w następnym numerze biuletynu.

**Porady Prawne
udzielane są w Biurze
Białkopodlaskiej Izby Rolniczej
w każdą środę od 12.00 do 14.00**